

PARADOKS EKONOMİ, SOSYOLOJİ VE POLİTİKA DERGİSİ

PARADOKS ECONOMICS, SOCIOLOGY AND POLICY JOURNAL

ISSN: 1305-7979

2019, Cilt/Vol: 15, Sayı/Issue: 1, Page: 97-118

Editörler / Editors in Chief

Doç. Dr. Elif KARAKURT TOSUN
Doç. Dr. Sema AY
Dr. Hilal YILDIRIR KESER

TARANDIĞIMIZ INDEXLER

Dergide yayınlanan yazılardaki görüşler ve bu konudaki sorumluluk yazarlarına aittir. Yayınlanan eserlerde yer alan tüm içerik kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

All the opinions written in articles are under responsibilities of the authors. None of the contents published cannot be used without being cited.

Yayın ve Danışma Kurulu / Publishing and Advisory Committee

Prof. Dr. Veysel BOZKURT (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Marijan CINGULA (University of Zagreb)
Prof. Dr. Recai ÇINAR (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Aşkın KESER (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Emine KOBAN (Gaziantep Üniversitesi)
Prof. Dr. Senay YÜRÜR (Yalova Üniversitesi)
Doç. Dr. Sema AY (Uludağ Üniversitesi)
Assoc. Prof. Dr. Mariah EHMKE (University of Wyoming)
Doç. Dr. Zerrin FIRAT (Uludağ Üniversitesi)
Assoc. Prof. Dr. Ausra REPECKIENE (Kaunas University)
Assoc. Prof. Dr. Cecilia RABONTU (University "Constantin Brancusi" of TgJiu)
Doç. Dr. Elif KARAKURT TOSUN (Uludağ Üniversitesi)
Doç. Dr. Ferhat ÖZBEK (Gümüşhane Üniversitesi)
Dr. Murat GENÇ (Otago University)
Dr. Hilal YILDIRIR KESER (Uludağ Üniversitesi)

Hakem Kurulu / Referee Committee

Prof. Dr. Hamza ATEŞ (Kocaeli Üniversitesi)
Prof. Dr. Veysel BOZKURT (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Marijan CINGULA (University of Zagreb)
Prof. Dr. Recai ÇINAR (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Kemal DEĞER (Karadeniz Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Sami DENKER (Dumlupınar Üniversitesi)
Prof. Dr. Kadir Yasin ERYİĞİT (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Bülent GÜNŞOY (Anadolu Üniversitesi)
Prof. Dr. Ömer İŞCAN (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Vedat KAYA (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Sait KAYGUSUZ (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Aşkın KESER (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Emine KOBAN (Gaziantep Üniversitesi)
Prof. Dr. Serap PALAZ (Balıkesir Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Yaşar SARIBAY (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Abdülkadir ŞENKAL (Kocaeli Üniversitesi)
Prof. Dr. Veli URHAN (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Sevtap ÜNAL (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Sevda YAPRAKLI (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Uğur YOZGAT (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Senay YÜRÜR (Yalova Üniversitesi)
Doç. Dr. Gül ATANUR (Bursa Teknik Üniversitesi)
Doç. Dr. Tülin ASLAN (Uludağ Üniversitesi)
Doç. Dr. Sema AY (Uludağ Üniversitesi)
Doç. Dr. Arzu ÇAHANTİMUR (Uludağ Üniversitesi)
Doç. Dr. Ceyda ÖZSOY (Anadolu Üniversitesi)
Doç. Dr. Elif KARAKURT TOSUN (Uludağ Üniversitesi)
Doç. Dr. Doğan BIÇKI (Muğla Üniversitesi)
Doç. Dr. Canan CEYLAN (Uludağ Üniversitesi)
Doç. Dr. Elif ÇOLAKOĞLU (Atatürk Üniversitesi)
Doç. Dr. Mithat Arman KARASU (Harran Üniversitesi)
Doç. Dr. Burcu KÜMBÜL GÜLER (Kocaeli Üniversitesi)
Doç. Dr. Ahmet MUTLU (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
Doç. Dr. Nilüfer NEGİZ (Süleyman Demirel Üniversitesi)
Doç. Dr. Veli Özer ÖZBEK (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Doç. Dr. Ferhat ÖZBEK (Gümüşhane Üniversitesi)
Assoc. Prof. Dr. Cecilia RABONTU (University "Constantin Brancusi" of TgJiu)
Assoc. Prof. Dr. Ausra REPECKIENE (Kaunas University)
Doç. Dr. Gözde YILMAZ (Marmara Üniversitesi)
Doç. Dr. Aybeniz AKDENİZ AR (Balıkesir Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Cantürk CANER (Dumlupınar Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ersoy SOYDAN - Kastamonu Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan ÖZALTIN - Süleyman Demirel Üniversitesi
Dr. Murat GENÇ (Otago University)
Dr. Enes Battal KESKİN (Uludağ Üniversitesi)

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİN VE GİRİŞİMCİLİK EĞİTİMİNİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİ ÜZERİNE ETKİSİ: U.Ü. TEKNİK BİLİMLER YÜKSEK OKULU ÖRNEĞİ

FIELD RESEARCH ON DETERMINATION OF ENTREPRENEURSHIP CHARACTERISTICS: STUDENTS OF STUDYING WITH VOCATIONAL SCHOOL OF ULUDAG UNIVERSITY

Dr.Öğr.Üyesi Gülay Kasap

Uludağ Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümü

Doç.Dr.Zehra Berna Aydın

Uludağ Üniversitesi İ.İ.B.F. Ekonometri Bölümü

ÖZET

Meslek yüksekokulları günümüzde ara eleman yetiştiren iki yıllık yüksek öğrenim kurumlarıdır. Öğrencilerin almış oldukları branş derslerinin yanı sıra aldıkları girişimcilik dersleri ve staj yapmış oldukları yerlerdeki deneyimleri onları hayata hazırlamaktadır. Girişimcilerin özellikleri, yetenekleri, eğilimleri; yaşadıkları çevre, aile ve eğitimleri ile yakından ilgilidir. Çalışmada; Uludağ Üniversitesi Teknik Bilimler Yüksekokulunda okuyan öğrencilerin girişimci özelliklerine sahip olup olmadıkları ve eğitimin girişimci bir karakteri geliştirmede ne derece etkili olduğu incelenmiştir. Anket çalışmasında, katılımcıların cinsiyeti, okudukları bölüm, yaşı, ailenin aylık geliri, ailelerinin eğitimi, girişimcilik eğitimi ile girişimci yeteneği sorgulanmıştır. Çoklu regresyon analizi ile öğrencilerin girişimcilik potansiyeli ile içsel kontrol, bağımsızlık arzusu, risk alma ve eğitim değişkenleri ile ilişkisi belirlenmiştir. Analiz sonucunda, öğrencilerinin girişimcilik potansiyeli ile öğrencilerin risk alma eğilimleri, içsel kontrol hissi ve girişimcilik dersi eğitimini alma değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki söz konusu iken, girişimcilik potansiyeli ile bağımsızlık arzusu arasında anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır. Girişimcilik potansiyelinin ortaya çıkarılmasında eğitime daha fazla önem verilmeli, girişimcilik cazip hale getirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimcilik Eğilimi, Girişimcilik Eğitimi, Girişimcilik potansiyeli, Meslek Yüksekokulu

ABSTRACT

Vocational colleges are two-year institutions of higher education that teach intermediate staff today. In addition to the subject courses that the students have taken, their experience in entrepreneurship courses and where they have been practicing prepare them for life. Characteristics, talents, trends of entrepreneurs; They are closely related to the environment, family and education they live in. In the study; Whether the students who studying at the Technical Sciences Vocational School of Uludag University have entrepreneurial features and education to develop an entrepreneurial character has been examined to see how effective. In the questionnaire, participants were asked about gender, age, department of high school, monthly income, educational status of their families, entrepreneurship education and entrepreneurial ability. With multiple regression analysis It has been found , the relationship between entrepreneurship potential and intrinsic control, desire for independence, risk taking and education. As a result of the analysis, there was a meaningful relationship between the entrepreneurship potential of the students and the tendency of the students to take risks, the sense of internal control, and entrepreneurship education, but no significant relationship was found between the entrepreneurial potential and the desire for independence. Entrepreneurship should be made more attractive, education should be more emphasized in exploiting entrepreneurial potential.

Key Words: Entrepreneurship, Entrepreneurship Aptitude, The Effect of Education on Entrepreneurship, Entrepreneurial potential, Vocational School

1. GİRİŞ

Günümüzde küreselleşme ile birlikte girişimciliğin önemi hızla artmaktadır. Ülkeler ekonomik gücünü girişimcilik faaliyetlerini arttırarak üretimlerini son teknoloji ile üreterek koruyabilmekte ve refah seviyesini artırabilmektedir. Ülkelerin girişimcilik üzerine geliştirdiği politikalar gençlere iş kurmada ve girişimcilik ruh ve kültürünü oluşturabilmele- rinde önem arz etmektedir.

Girişimcilik üzerine yapılan bilimsel araştırmalar incelendiğinde, 1980'lerden sonra bu konu ile ilgili araştırmaların hızla arttığı görülmektedir. “Bilgi Çağı’nın ve dolayısıyla globalleşmenin de etkileri ile bu eğilimin ilerleyen yıllarda da süreceği tahmin edilmektedir. Girişimciliğin sahip olduğu stratejik önem sebebiyle, girişimciliği konu alan araştırmaların yapılmasında bilim adına pratik fayda olduğu, kabul edilmesi gereken bir gerçektir. Bu açıdan konuya bakıldığında; “Potansiyel girişimci adayları olan üniversite ve yüksek okul öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin incelenmesine yönelik çalışmaların; gelecekte adım atacakları iş dünyası ile ilgili planlarının oluşturulmasında, girişimcilikle ilgili teorik bilgiye sahip olmalarının sağlanmasında ve girişimciliğe yönelmeleri için cesaretlendirilmelerinde katkı sağlayabileceği” düşünülmektedir(Kılıç vd., 2012 :423).

Girişimcilik eğiliminin ortaya çıkarılmasında ve girişimcilerin yetiştirilmesinde eğitimin katkısı önemlidir. (Keleş vd.,2012:110). Yapılan araştırmalarda girişimcilik eğiliminde daha çok araştırılan boyutlar; risk alma ve yenilikçiliktir. Girişimcilik potansiyeli olan genç girişimci adaylarının bu eğilimlerinin belirlenerek doğru yönlendirilmesi önemlidir. Bu bağlamda çalışmada; öğrencilerinin demografik özelliklerinin ve girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın yapıldığı coğrafi bölgede bu konuyla alakalı olarak yüksekokul öğrencileri üzerinde bir araştırma yapılmaması, farklı coğrafya ve üniversitelerde yapılan sosyal bilim araştırmalarının literatüre yapacağı katkı bu araştırmayı önemli kılmaktadır.

2. Kuramsal Çerçeve

2.1. Literatür Taraması

Literatürde girişimci özelliklerine ilişkin pek çok çalışma yer almaktadır. Araştırmalar daha çok genç nüfusa ilişkindir. Wang ve Wong (2004) Singapur milli üniversitesinde mühendislik, bilim ve bilgisayar lisans öğrencileri üzerine yapmış olduğu çalışmada, öğrenciler arasında girişimcilik ilgilerinin yüksek

olmasına rağmen, yetersiz işletmecilik bilgisi ve girişimciliğe ilişkin risk algısının önemli oranda caydırıcı bir durum olduğunu görmüşlerdir. Ayrıca cinsiyet, ailenin işletmecilik deneyimi ve eğitim düzeyinin girişimcilik isteğini etkilediğini vurgulamışlardır. Buna ilaveten ailenin ekonomik statüsü, etnik köken ve vatandaşlık algısının girişimcilik ilgisi üzerinde bir etkisi olmadığını ortaya koymuşlardır. Balaban ve Özdemir (2008) Sakarya Üniversitesi İşletme bölümünde okuyan öğrencilere yaptığı çalışmanın sonucunda girişimcilik eğitiminin, girişimcilik eğilimini pozitif yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Akın ve Zor (2009) çalışmalarında, işletmecilik eğitim programlarının girişimcilik niteliklerini geliştirdiği, kamu üniversitelerine oranla, vakıf üniversitesindeki öğrencilerin bağımsız iş yapma çalışma teşebbüsünde bulunma eğilimlerinin daha fazla olduğunu ortaya koymuşlardır.

İpçioğlu ve Taşer (2009) işletme bölümünde okuyan öğrenciler üzerinde yaptıkları çalışmada işletme bölümlerinde verilen eğitim temel olarak alınmış ve girişimcilik hislerinin oluşmasında ve gelişmesinde tek etken olduğu varsayılmıştır. Sonuç olarak girişimci özelliklerinin lisans eğitimi başında ve sonunda girişimci aday öğrenciler üzerindeki durumları karşılaştırılmış, buna bağlı olarak öğrencilerin risk alma eğilimi, belirsizliğe karşı tolerans ve kendine güven hislerinde ortaya çıkan pozitif gelişme tespit edilmiştir. İbicioğlu, Taşer ve Özmen (2010) çalışmalarında girişimcilik eğitimi olan işletme fakültelerinin son sınıf öğrencilerinin girişimcilik eğitimi olmayan fen edebiyat fakültelerinin son sınıf öğrencilerin göre daha fazla girişimci özelliğe sahip olduğu görülmüştür. Izedonmi ve Okafor (2010), Nijerya'da 237 Üniversite öğrencisi üzerinde yapılan çalışmada, girişimcilik eğitiminin girişimci olma niyeti üzerine etkisini araştırmışlar, girişimcilik eğitiminin öğrencilerin girişimci olma özelliğini pozitif olarak etkilediğini belirtmişlerdir. Patır ve Karahan (2010) tarafından yapılan "Girişimcilik Eğitimi ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Profillerinin Belirlenmesi" adlı çalışmada üniversite öğrencilerinin girişimcilik altyapılarının yeterli olduğu, girişimcilik eğitimi alanların kendi iş yerini kurmaya daha istekli olduğu sonucuna varılmıştır. Charney ve Libecap (2000), girişimcilik eğitiminin risk alma ve yeni girişimler oluşturmaya olumlu katkı yaptığını belirtmişlerdir. Çarıkçı ve Koyuncu (2010) yaptıkları oldukları çalışmada kültürel boyutların girişimcilik üzerinde önemli etkiye sahip olduğunu, yeni fikirlere açıklık ve yaratıcılık boyutlarının bireyci ve toplumcu kültürler açısından farklılık gösterdiğini ve bireyler içinde buldukları toplulukların amaç ve hedeflerine odaklanmaya başladıkça kişisel anlamda yaratıcılık özelliklerini yitirmeye başladıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Bozkurt, Aslan ve Göral (2011), Girişimcilik derslerinin öğrenciler tarafından olumlu yönde değerlendirildiği ve girişimcilik derslerinin girişimcilik potansiyelinin ortaya çıkmasında etkili bir unsur olarak algılandığını belirtmişlerdir. Kılıç vd. (2012) üniversite öğrencilerine yapmış oldukları çalışmalarında, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yenilikçi bir yapıya sahip olduğunu, öğrencilerin aylık gelirleri ile yenilik, kendine güven, risk alma, dışa açıklık, başarıya inanma özellikleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuşlardır. İrmış ve Barutçu (2012) çalışmalarında öğrencilerin ailelerinin yerleşim alanlarıyla onların kendilerini girişimci bir kişiliğe sahip görmeleri ve gelecekte kendi işlerini kurma niyetleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığını, kendilerini girişimci bir kişiliğe sahip görmeleri ile girişimcilik dersi almış olmaları, gelecekte kendi işlerini kurma niyetleri ile girişimcilik dersi almış olmaları arasında anlamlı bir ilişki olmadığını ortaya koymuşlar. Ailenin gelir durumuyla, öğrencilerin kendilerini girişimci bir kişiliğe sahip görmeleri ve gelecekte kendi işlerini kurma niyetleri arasında ilişki olmadığı sonucuna varmışlardır. Ayrıca öğrencilerin gelecekte kendi işlerini kurma niyetleriyle aldıkları kararlarda ailenin etkisi arasında anlamlı bir ilişki bulmuşlardır.

Duran, Büber ve Gümüştekin (2013) çalışmalarında birinci sınıf öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin ortalamasının çok az da olsa 2. Sınıf öğrencilerinden büyük olduğu ve öğrencilere verilen eğitimin girişimcilik eğilimi ve potansiyelini geliştirmediği tespit edilmiştir. Bozkurt ve Alpaslan (2012)

çalışmalarında, girişimcilerden aldıkları görüş ve önerileri öğrencilere anket yöntemi ile yöneltmiş ve girişimcilerin görüş ve önerilerine katılıp katılmadıklarını tespit etmeye çalışmışlardır. Girişimciler, girişimcilik dersi ile ilgili olarak sırasıyla; “teorikten ziyade uygulama, girişimcilerin derslere daveti, öğrencilerin cesaretlendirilmesi ve girişimcilik özelliklerinin kazandırılması” önerilerine yer vermişler. Öğrenciler bu önerilere çoğunlukla katılmakla birlikte, dersi veren akademisyenlerin yeterliliğini, kendilerine girişimci özellikleri kazandırılmasına yönelik eğitimi, ilgi duyulan alanlara yoğunlaşma imkânının sağlanmasını, başarılı girişimcilerin derslere davetini ve uygulamalı projelere yönelik çalışmaların yapılmasını daha fazla önemsediklerini çalışmada ifade etmişlerdir. Keleş vd. (2012) yapmış oldukları çalışmada ailelerine ait işletmeleri bulunan öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin “çok yüksek”, ailelerine ait işletmeleri bulunmayan öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin ise “orta” düzeyde olduğunu bulmuşlar. Ayrıca vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin “çok yüksek”, kamu üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik düzeyinin ise “düşük” düzeyde olduğunu belirlemişlerdir. Karabey (2013) İ.İ.B.F. de öğrenim gören öğrenciler üzerinde yaptığı çalışmada sezgisel düşünenlerin girişimcilik niyeti ve girişimsel özyeterlilik düzeyinin analitik düşünenlerden farklı olmadığını göstermiştir. Risk tercihi yüksek bireylerle düşük bireyler arasında da girişimcilik eğilimi ve girişimcilik potansiyeli açısından anlamlı bir farkın bulunmadığı sonucuna varmıştır.

Nasr ve Boujelbene (2014) yüksek lisans öğrencilerini de dahil ettikleri çalışmalarında, girişimcilik eğitimi alanların almayanlara göre girişimci olma niyetinin daha güçlü olduğunu vurgulamışlardır. Donnellon vd. (2014) çalışmalarında, faaliyet tabanlı girişimcilik eğitiminin girişimci kimliğin oluşmasını kolaylaştırdığını ileri sürmüşlerdir. Solmaz vd.(2014) Sakarya Üniversitesi ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi’nde turizm eğitimi alan lisans ve ön lisans öğrencileri üzerinde bir alan araştırması gerçekleştirmişlerdir. Turizm okuyan öğrencilerin girişimci kişilik özelliklerine önemli ölçüde sahip olduklarını ayrıca, girişimci kişilik özellikleri bakımından lisans ve ön lisans öğrencileri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymuşlardır. Özdemir (2015) Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada, sosyo-demografik özelliklerin; saldırgan rekabetçiliği, yenilikçiliği, proaktif davranışı, risk almayı, bağımsızlığı, öz-yeterliliği, başarıma ihtiyacını, içsel denetim odağını ve yaratıcılığı etkilediğini belirlemiştir.

2.2. Girişimcilik ve Girişim

Girişimcilik kavramı, literatürde pek çok yazar tarafından farklı boyutları vurgulanarak tanımlanmaya çalışılmıştır. Girişimciliğe ilişkin yapılacak tanımın, sınırlanmış sosyal bir meslek grubuna ait olarak değil, yerine getirdiği işleve göre yapılması uygun olacaktır. Ekonomi bağlamında ilk kez 18.yüzyılda Fransız ekonomist Richard Cantillon tarafından kullanılan girişimci kavramına ilişkin literatürde çeşitli tanımlamalar mevcuttur. Cantillon tarafından “henüz belirlenmiş bir bedelle satmak üzere üretim girdilerini ve hizmetlerini bugünden satın alan başka bir deyişle garantisi olmayan riski üstlenen kişi” olarak tanımlanmıştır. Latince’de “intare” kökünden gelen girişimci kavramı, İngilizce’de enter (giriş) ve pre (ilk) kelime köklerinden gelmekte ve *entrepreneur* yani ilk girişen, başlayan anlamı taşımaktadır. Zamanla değişen ve gelişen girişimci kavramı daha çok risk alma, yenilikleri yakalama, fırsatları değerlendirme ve bunların tamamını hayata geçirme süreci olarak ifade edilmiştir (Keleş vd., 2012:107-108).

Stevenson ve Sahlman (1989) girişimcilik kavramını bireylerin, şu anda kontrol altında olan kaynakların dışında, fırsatların peşinde koşması olarak tanımlamaktadır. Shane ve Venkataraman (2000) girişimciliği karlı fırsatların varlığı ve girişimci bireylerin varlığı arasındaki ilişki olarak tanımlanmaktadır. Hisrich ve Peters, (1998) girişimciliği yeni şeylerin meydana gelmesinin süreci ve risk ve kazançların tahminidir diye tanımlamıştır (Öztürk vd., 2014:583).

Kavramla ilgili yapılan bütün tanımlamalarda ortak nokta girişimciliğin çeşitli fırsatların değerlendirildiği bir süreç olarak ele alındığıdır. Girişimcilik; birey ve toplum için değer yaratan, ekonomik fırsatlara cevap veren veya ekonomik fırsatlar yaratan, bireyler tarafından ortaya konulan, getirdiği yeniliklerle ekonomik sistemde değişikliklere neden olan ve fırsatları tanımlama, ya da fırsat yaratma ve daha sonrada fırsatlardan yararlanma sürecidir (İşcan ve Kaygın, 2011:276).

Bir ekonomist için girişimci, kaynakları, işgücünü, materyalleri ve diğer kaynakları bir araya getirerek önceki değerinden daha büyük bir değer yaratan, aynı zamanda da değişimi, yenilikçiliği ve yeni bir düzen anlayışını ortaya koyan bir birey olarak tanımlanabilir. Bir psikolog için girişimci, bir şeyler elde etme veya bir şeye ulaşma, deneyimler edinme, başarıya veya başkalarının muhtemel otoritesinden kaçma veya otoriteye sahip olma ihtiyacı ve arzusu olan ve bu tür güdülerle harekete geçen bir birey olarak tanımlanabilir. Bir iş adamı için ise; bir girişimci, bir tehdit unsuru, sıkı bir rakip anlamına gelebileceği gibi bir müşteri, bir işbirlikçi veya diğerlerinin refahı ve mutluluğu için çalışan bir birey olarak tanımlanmaktadır (İşcan ve Kaygın, 2011:445).

Günümüzde artık bir işletmenin başarılı olabilmesi için ekonomik fayda ve kar elde etmesi yeterli değildir. Girişimcilerin sahip oldukları farklı niteliksel özellikler girişimciliğin artmasına yönelik uygulanacak politikalar için önem arz etmektedir. McClelland (1961) girişimciliğin gelişmesinin, ekonomik güdülerden ziyade, psikolojik bir güdü olan güç, başarı ve bağlılık ihtiyacına bağlı olduğunu belirtmektedir. Bu anlamda girişimcilerin psikolojik yaklaşım içerisinde güç odaklı, başarı odaklı ve bağlılık odaklı olarak faaliyette buldukları söylenebilir (Cin ve Yumuk Giray, 2013:9).

2.3. Girişimcilik Eğilimi ve Demografik Özellikler

Girişimci kişilik özellikler ile demografik özellikler, toplumsal gelenek, kültür özellikleri ve eğitim girişimcilik eğilimi üzerine etkilidir. Toplumda ailesinde girişimci olanların aynı işi geliştirdiği ya da kurduğu gözlemlenmiştir. Literatürdeki çalışmalardan erkeklerin kadınlara göre daha fazla girişimci oldukları görülmektedir. Girişimcilik eğilimi, girişimcilik psikolojisi teorisi üzerine kurulmuştur. Top(2006)'a göre girişimcilik eğilimi faktörleri; içsel kontrol hissi, risk alma eğilimi, bağımsızlık arzusu ve girişimcilik potansiyeli, karmaşıklığa karşı gösterilen tolerans ve yenilikçilik olmak üzere beş sınıfa ayrılmaktadır (Top, 2006:78).

İçsel Kontrol Hissi: Kişinin yetenek, çaba ve yapabildikleri ile hayatlarındaki sonuçları etkileyebileceğine inanmasıdır. Yapılan araştırmalarda içsel kontrol hissine sahip bireylerin girişimcilik yeteneklerinin daha fazla olduğu sonucu elde edilmiştir. Dışsal motivasyona sahip olan kişiler, hayattaki olayları etkileyebilme yeteneği olmadığı kanısındadır. İçsel kontrol yeteneğine sahip kişiler dışsal motivasyona sahip olanlara göre daha fazla başarı sağlarlar. İçsel kontrole sahip bireyler; özgüvenleri yüksek, olaylara karşı pozitif algısı olduğundan problem çözme karşısında daha yaratıcı ve stres ile baş etme konusunda daha başarılıdırlar.

Risk Alma Eğilimi: Risk ve belirsizlik ile baş edebilme ve bunlara katlanabilme düzeyi olarak ifade edilebilir. İnsanlar belirsizlik durumunda içinde buldukları olası sonuçları tam tahmin edemediklerinden, kendilerini endişeli hissederler. Bazıları da, belirsizlikle başa çıkabilme yollarını ararlar. Diğerleri ise; belirsizliğin nedenlerini araştırarak onu çözmeye çalışırlar. Belirsizliği çözmeye çalışanlar üretmiş oldukları mal ve hizmetleri değiştirebilme yeteneğini geliştirebilirler.

Bağımsızlık Arzusu: Bireyin kontrol hissi ile yakından ilişkilidir. Girişimci yapacağı işleri kendi belirlediği yönetime göre yapmak isteyecektir. Bu da girişimcinin bir başkasının yanında çalışmasını zorlaştıracaktır. Girişimcinin işveren olma arzusu onları kendi işini kurmaya yöneltir. Girişimcilerin bireysellik

ve özgürlük değerlerinin yüksek olması, işletme içindeki kurallardan ya da sosyal normlardan ve prosedürlerden sıkılmaları bunların kendilerini gerçekleştirme ve bağımsızlık arzularından kaynaklanmaktadır. Girişimciler çevresel ya da işletme içindeki gruplar tarafından kontrol edilmek istemezler. Bu nedenle kontrol mekanizmasını mümkün olduğunca elinde bulundurmamak isterler.

Girişimcilik Potansiyeli: Girişimcilik potansiyeli başarıma isteği olan bireylerde daha çok rastlanan bir faktördür. Başarı ile motivasyonun bağlantısı ağırlıklı olarak Muray'ın çalışmalarının sonuçlarına dayanır(Duran 2013:35-38). Muray, başarı motivasyonunu birşeyi hızlı yapma isteği olarak görür. Bu da, fiziksel objeleri, insanları ve fikirleri organize etme, yönlendirme ve onlar üzerinde iyice uzman olma ile sağlanır. Engelleri aşmak ve başarmak için yüksek standartlar belirlenmelidir. Kendi mükemmeliyetini aşmak, diğerleriyle yarışmak ve onları geçmek ile olur. Üzerinde çalışarak başarılı olduğu yetenekler onun öz saygısını artırır. Başarıya yönelmiş kişiler dışsal ödülün ziyade(para) içsel (işten duyulan tatmin) ödüllere odaklanmıştır (Duran, 2013: 35-38).

Tolerans ve yenilikçilik: Belirsizliğe karşı tolerans, kaosu analiz edebilme ve yenilikçi tutum sergilemesidir.

Girişimci bu özelliklerin dışında, aynı zamanda çok iyi zihinsel sağlığa, bireysel özgürlük tutkusuna, kendi kendini yönlendirme becerisine, yaptığı işte ısrarlı olmasına, anlamlı bir farkındalık sergileyen, zorluklara meydan okuyan bir karaktere sahip olmalıdır.

2.4. Girişimcilikte Eğitimin Önemi:

Kişilik gibi bireysel özelliklerin hangi bireylerin girişimci olacağı veya hangi girişimcilerin daha başarılı olacağı yönünde belirleyiciliği yüksektir. Ancak yaratıcı insanı geliştirmenin yolu eğitimden geçer. Eğitim, kişinin kendi yönetebileceği bir gelişim alanı olmakla birlikte, bilgi ve girişimci ruh olmadan girişimcilik bir strateji ile buluşturulamaz. Pek çok girişimci: yönetim, planlama, finans ve pazarlama alanlarında eğitime ihtiyaç duymaktadır. Bireysel ve kurumsal girişimcilerin yetiştirilmesi için işletmecilik bilgilerinin artırılması kaçınılmaz bir gereksinimdir (Dinçer,2012:44).

Bilimsel ve bilinçli olarak yaratıcı insanı yetiştirmek için eğitimin içeriğini ve niteliğini geliştirip günümüz koşullarına uygun hale getirmek gerekir. Türkiye'deki eğitim sistemi bireylere girişimcilik nitelikleri kazandırmada ve girişimcileri desteklemede yeterli değildir. Gelişmiş ülkelere oranla daha genç nüfusa sahip olan ülkemiz bunu fırsata dönüştürme yolunu aramalıdır. Bu genç nüfusu bilinçlendirerek onlara girişimcilik kültürü kazandırmalıdır. Günümüz rekabet koşullarında girişimcilik kültürünün oluşturulması için, gençlerimizi girişimci nitelikleriyle donatmak, eğitim ve öğretim programlarında girişimciliğe yer vermek ve girişimciliğin meslekler arasındaki yerini yükseltmek zorundayız. Türkiye girişimcilik konusunda güçlü ve zayıf yanlarının bilincine varırsa buna uygun politikalar oluşturarak ekonomik büyümeyi hızlandırması daha kolay olacaktır.

Girişimcilik konusunda Türkiye'nin en güçlü yanı insanlardaki cesaret ve bundan kaynaklanan riske girebilme gücü ve yeteneğidir; fakat bu cesaretin cehalete dayanan bir cesaret değil, hesaba kitaba dayanan, rasyonel bir cesaret olabilmesi için, girişimci adaylarının en iyi şekilde eğitilmesi gerekir. Türkiye eğitim ile ilgili kaynaklarını arttırmalı ve bu alanda yatırımlarını en kısa zamanda gerçekleştirmelidir.

Türkiye'nin girişimci kapasitesini zenginleştirecek iki önemli kaynağı mevcuttur. Bunlar genç nüfus ve kadınlardır. Her ikisinin de eğitime ihtiyacı vardır. Genel eğitim programlarının yanında girişimcilik için özel yetenek ve bilginin öğretilmesine yönelik programlar hazırlanmalıdır. Örneğin, liseden başlayarak müfredat içine girişimcilik dersleri eklenebilir. Özellikle teknik ve meslek yüksekokulu

eğitimi alanların girişimci olmasını teşvik edebilmek için onlara özel eğitimler verilmelidir (Erdoğan, 2011:27-28).

Üniversitelerin ve yüksekokulların girişimcilik derslerinde, girişimcinin kişilik özellikleri, girişimciliği açıklayan teorik yaklaşımlar, girişimcilikte başarı ve başarısızlık faktörleri, şletmelerin güçlü ve zayıf yönleri, ekonomik ve sosyal sisteme katkıları, sorunları ve çözüm yolları ile iş planı hazırlama gibi konular yer almaktadır. Çalışan fakat girişimci olmak isteyen işgücüne yönelik özel sertifika programları düşünölmelidir. Temel eğitimin ötesinde uluslararası nitelikte iş gücünün yetiştirilmesine çalışılmaktadır. Mezunlar kendilerine yeni şirketler kurmasalar dahi çalıştıkları şirketler içinde yenilikler geliştirerek örgüt içi girişimciliği uygulayabileceklerdir. Üniversiteler ve bilim kuruluşları bilimsel çalışmalar yaparak üniversitelerin araştırma potansiyelini arttırmalı, sanayinin ve toplumun ihtiyaçlarından kaynaklanan projeler üzerinde çalışmalı, böylece endüstriyel ve sosyal araştırmalar konusunda deneyimli mezunlar yetiştirilmelidir (Erdoğan, 2011:27-29).

Günümüzde girişimcilik eğitimi veren çeşitli kurum ve kuruluşlar bulunmaktadır. Bunlar arasında; KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayiye Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı), Üniversitelerin Araştırma ve Uygulama Merkezi, TEGEV (Teknolojik Eğitimi Geliştirme Vakfı), Genç Başarı Eğitim Vakfı, İŐKUR (Türkiye İş Kurumu) yer almaktadır (Bozkurt ve Alpaslan, 2013:15). Bu kuruluşların sayısını arttırarak bilgili, güçlü donanımlı ve uzun dönem varlığını sürdürebilecek girişimcilerin yetişmesi sağlanacaktır.

3. Metodoloji

3.1. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Yöntemi

Araştırmanın amacı, yüksekökol öğrencilerinin demografik özelliklerinin ve almış oldukları girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerine etkisini belirlemektir. Araştırmanın kapsamı Uludağ Üniversitesi Teknik Bilimler Yüksek Okulunda okuyan öğrencilerden oluşmaktadır. Bu bölümlerde örgün ve gece eğitimi olmak üzere 493 öğrenci eğitim görmektedir. 500 kişilik bir anakütle için %95 güven aralığında %5 örneklem hatasında seçilecek örneklem sayısı 217 dir. Çalışmada öğrenciler tarafından cevaplanan anket sayısı 237'dir. Çalışmada Alpkan vd. (2002) tarafından geliştirilen girişimcilik hislerini ölçen 36 maddelik 5 şerli likert ölçeği kullanılmıştır. Girişimcilik eğilimine ait olan anket sorularına Güvenirlik Analizi yapılmış ölçeğin güvenilir olduğu görölmüştür. Girişimcilik eğilimini cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği t testi ile belirlenmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin okudukları bölüm, ailelerinin gelir durumu, eğitim ile girişimci kişilikleri arasındaki ilişki ki-kare testleri incelenmiştir. Ayrıca öğrencilerin iş kurma düşüncesi ile cinsiyet, babanın kendi işine sahip olması ve girişimcilik dersi alması arasındaki ilişki incelenmiştir. İlk olarak elde edilen verilere pilot uygulama yapılarak, daha sonra veriler SPSS 18.00 programı kullanılarak analiz edilmiştir.

3.2. Araştırmanın Hipotezleri

Literatür incelendiğinde, girişimcilik hissini etkileyen çeşitli faktörler mevcuttur. Çalışmada Girişimcilik hissi ile demografik değişkenler ve eğitimin ilişkisi incelenmiş aşağıda ilgili hipotezler verilmiştir.

H1: Cinsiyete göre içsel kontrol hissinde farklılık söz konusudur.

H2: Cinsiyete göre bağımsızlık arzusu hissi farklılık gösterir.

H3: Cinsiyete göre risk alma hissi farklılık gösterir.

H4: Cinsiyete göre girişimcilik potansiyeli farklılık gösterir.

H5:Sınıf değişkeni ile girişimci kişilik arasında farklılık söz konusudur.

H6: İş kurma düşüncesi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H7: Üniversite öğrencilerinin iş kurma düşüncesi ile ailenin kendi işini yapması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H8: Üniversite öğrencilerinin iş kurma düşüncesi ile girişimcilik dersi alması arasında anlamlı bir ilişki vardır

H9: Girişimci kişilik ile ailenin kendi işini yapması arasında anlamlı bir ilişki vardır

H10: Girişimci kişilik ile eğitim arasında anlamlı bir ilişki vardır

H111:Üniversite öğrencilerinin girişimci kişilik ile ailelerinin gelirleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

3.3. Bulgular

Alpkan vd. (2002) tarafından geliştirilen içsel kontrol eğilimini ölçmek için 7, bağımsızlık arzusu eğilimini ölçmek için 5, risk alma eğilimini ölçmek için 7, girişimcilik potansiyelini ölçmek için 17 ifadeden oluşan ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin 36 maddelik soruların tamamına Güvenirlilik Analizi uygulandığında alfa 0,88 bulunmuştur. Ölçek yüksek derecede güvenilirdir. Daha sonra faktör analizi uygulanarak da girişimcilik eğiliminin dört faktörle açıklandığı görülmüş, bu dört faktör ayrı ayrı güvenilirlik analizine tabi tutulmuş, aşağıdaki tablodaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo1. Anket Sorularının Güvenirlilik Analizi

Girişimcilik Eğilimi	Soru Sayısı	Cronbach Alfa	Açıklama
İçsel kontrol	7	0,6	Güvenilir
Bağımsızlık Arzusu	5	0,6	Güvenilir
Risk Alma Eğilimi	7	0,7	Oldukça güvenilir
Girişimcilik Potansiyeli	17	0,86	Yüksek derecede güvenilir

Alfa; $0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise; ölçek oldukça , $0,80 \leq \alpha < 1$ ise; ölçek yüksek derecede güvenilirdir(Kalaycı2005:405). Girişimcilik hisleri olan içsel kontrol hissi, bağımsızlık arzusu, risk alma eğilimi ve girişimcilik potansiyeline ilişkin soruların cronbach alfa değerlerine bakıldığında ölçeğin güvenilir olduğunu söyleyebiliriz. Ankete katılan öğrencilerin demografik özellikleri Tablo 2 de yer almaktadır.

Tablo 2. Demografik Özelliklere İlişkin Frekans Tablosu

Cinsiyet	Frekans	Yüzde	Sınıf	Frekans	Yüzde	Bölüm	Frekans	Yüzde
Kız	96	40,5	1.	120	50,6	Bilgisayar Prog	77	32,5
Erkek	141	59,5	2.	117	49,4	Gıda	73	30,8
						Makine	87	36,7
Yaş	Frekans	Yüzde	Gelir	Frekans	Yüzde			
16-19	92	38,8	1350 ve -	41	17,3			
20-23	133	56,1	1500-2999	115	48,5			
24++	12	5,1	3000-4999	60	25,3			
			5000-+	21	8,9			
Toplam	137	100		237	100			

Ankete katılanların %40,5 'i kız %50,5'i erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Ankete katılan öğrencilerin %32,5'i bilgisayar programcılığı, %30,8'i gıda, %36,7'si makine bölümünde okumaktadır. Öğrencilerin %50,6'sı 1. Sınıfta, %49,4'ü 2. sınıfta okumaktadır. Öğrencilerin %38,8'i (16-19), %56,1 'i (20-23), %5,1'i (24ve+) yaş gruplarına sahiptir. Öğrencilerin ailelerinin gelir düzeylerine baktığımızda; %17,3'ü (1350 ve – TL.), %48,5'i (1500-2999TL.), %25,3'ü (3000-4999TL.), %8,9'u (5000ve+ TL.) gelir düzeyine sahiptir. Ankete katılan öğrencilerin %29,5'i kamu sektöründe, %30'u özel sektörde, %4,6'sı aile şirketinde, %35,9'u kendi işinde kariyeri hedeflemektedir. Öğrencilerin %76,8'ikendilerini girişimci kişiliğe sahip görürken % 23,2'si girişimci kişiliğe sahip olmadıkları görüşündedir. Öğrencilerin %72,2'si gelecekte kendi işini kurmayı düşünürken %27,8'i düşünmemektedir. Öğrencilerin %35'inin babası kendi işini yaparken %65'inin babası kendi işini yapmamaktadır. Öğrencilerin %47,3'ü yüksekökol eğitiminin girişimci kişiliği etkilediğini düşünürken %52,7'si etkilemediğini düşünmektedir. Öğrencilerin %51,5'i girişimcilik dersini aldıklarını %48,5'i almadığını ifade etmiştir. Öğrencilerin %16,5'i girişimcilik dersi dışında girişimcilik eğitimi aldıklarını %83,5'i almadığını belirtmiştir.

Girişimcilik hisleri; içsel kontrol, bağımsızlık arzusu, risk alma eğilimi ve girişimcilik potansiyeli olmak üzere dört faktörden oluşmaktadır. Tablo 3'de girişimcilik hislerinin özet değerleri yer almaktadır.

Tablo 3. Girişimcilik Eğilime İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

İçsel Kontrol	Ortalama	Std. Sapma
1. Çevremdeki olayları etkilemem pek mümkündür	3,47	,994
2. İşler iyi gidince bunun sebebini genellikle iyi şansa bağlamam	3,66	1,088
3. Eğer bir şey yapmaya karar verirsem, bunu yapmamı kimse engelleyemez	4,09	1,694
4. Yeni şeyleri denemek ürktücü olsa da denemekten vazgeçmem	3,82	1,028
5. Kariyerimle ilgili karar verirken yakınlarımla dediğini yapmam	3,34	1,141
6.Canım bir şeyi isterse, bana ikram edilmesini beklemem, gider alırım	3,07	1,217
7.Herkes bir iş için yapılamaz dese de ben yapmanın yollarını ararım	3,83	,983
Bağımsızlık Arzusu	Ortalama	Std. Sapma
1. Ekonomik olarak kimseye bağlı olmak istemem	4,30	,881
2. Bir akşam yemeğine çıkarken nereye gidileceğini arkadaşlarıma bırakırım	3,14	1,143
3. Kimse beğenirse de ben doğru bildiğimi savunurum	3,75	,988
4. Farklı olmaktan ve düşünmekten çekinmem	4,08	,973
5. Yaptığım işlerde başkalarının onayını almak istemem	3,51	1,044
Risk Alma Eğilimi	Ortalama	Std. Sapma
1. Korkunca korkunun üstüne giderim	3,53	1,064
2. Yeni yemekler, yeni yerler ve yeni tecrübelerin peşinde koşarım	3,92	1,040
3. Soruyu sormadan önce cevabı bilmeye ihtiyaç duymam	3,30	1,165
4. Son 6 ayda bazı riskler aldım	3,45	1,194
5. Hiç tanımadığım biri ile gidip sohbet edebilirim	3,52	1,261
6. Kasıtlı olarak hiç bilmediğim bir yola sapabilirim	3,19	1,293
7. Bir şeyi daha önce başkaları denememişse ben de denemem	2,65	1,278

Girişimcilik Potansiyeli	Ortalama	Std. Sapma
1. Bir projeyi başlatıp her türlü engele rağmen sonuna kadar giderim	3,70	1,017
2. İş başında olmayı ve sorumluluk almayı severim	3,95	1,143
3. Kendimi sağlıklı ve iyi hissediyorum	4,09	1,036
4. İnsanlarla görüşmeyi ve onlarla uğraşmayı severim	3,87	1,113
5. İyi iletişim kurar insanları ikna ederim	3,90	1,031
6. İnsanlar benim fikirlerimi anlamakta zorlanmazlar	3,78	,980
7. Kurmayı amaçladığım iş konusunda geniş tecrübelerim var	3,33	1,113
8. Vergi kayıtları, faturalar gibi evrakları hazırlayabilirim	3,43	1,013
9. Finans ve pazarlama becerilerim çok iyi	3,39	1,046
10. Hedeflediğim pazardaki rakip firmalar da çok başarılıdır.	3,32	1,115
11. İşim için uygun bir kuruluş yeri belirledim	3,29	1,151
12. Kuruluş yatırımı için mali kaynak bulacağıma inanıyorum	3,21	1,079
13. İlk yılki giderler için destek olabilecek yakınlarım var	3,23	1,211
14. Ucuz ve kaliteli satıcılarına erişebilirim	3,43	1,153
15. Danışabileceğim bilgi sahibi kişileri tanıyorum	3,71	1,121
16. İş kurmayı herşeyden çok istiyorum	3,63	1,227
17. İnsanlar bana güvenir ve saygı duyar	4,08	1,098

Tablo 3'de İçsel kontrol özelliklerinden 'Eğer bir şey yapmaya karar verirsem, bunu yapmamı kimse engelleyemez' maddesi 4,09 değeri ile en yüksek ortalama değere sahiptir, standart sapması ise; 1,694'dür. Bağımsızlık arzusu özelliklerinden 'Ekonomik olarak kimseye bağlı olmak istemem' maddesi 4,30 değeri ile en yüksek ortalama değere sahiptir, standart sapması ise; 0,881'dir. Risk alma özelliklerinden 'Yeni yemekler, yeni yerler ve yeni tecrübelerin peşinde koşarım' maddesi 3,92 değeri ile en yüksek ortalama değere sahiptir, standart sapması ise 1,0402'dir. Girişimcilik potansiyeli özelliklerinden ' Kendimi sağlıklı ve iyi hissediyorum' maddesi 4,09 değeri ile en yüksek ortalama değere sahiptir, standart sapması ise; 1,036'dır.

Tablo 4'de girişimcilik dersine ilişkin ifadelerle ait özet değerler yer almaktadır.

Tablo 4. Girişimcilik Dersine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Girişimcilik Dersine İlişkin ifadeler	Ortalama	Std. Sapma
Girişimcilik dersi girişimde bulunma konusunda beni olumsuz etkiledi.	2,55	1,027
Girişimcilik dersi girişimde bulunma konusunda beni olumlu etkiledi	3,47	1,056
Girişimcilik dersi önceden fark etmediğim potansiyeli açığa çıkardı	3,35	1,017
Aldığım eğitim ile bende girişimci olabilirim.	3,45	,971
Girişimcilik dersi girişimciliği kariyer olarak düşünmeme sebep oldu.	3,46	1,010
Başarılı bir girişimci olmak için en önemli unsur eğitimidir.	3,53	1,110
Girişimcilik potansiyelinin geliştirilmesinde eğitim önemli bir unsurdur.	3,73	1,023
Eğitim sayesinde gençlerin girişimcilik potansiyeli geliştirilebilir.	3,68	,983
Potansiyelimin girişimcilğe uygun olmadığını girişimcilik dersi ile gördüm	3,07	1,125
Eğitimin başarılı bir girişimci olunmasında etkili bir unsur olduğunu düşünmüyorum	3,00	1,249

Tabloda en düşük 2,55 ortalama değeri girişimcilik dersi girişimde bulunma konusunda beni olumsuz etkiledi ifadesine aiten, en yüksek 3,73 ortalama değeri girişimcilik potansiyelinin geliştirilmesinde eğitim önemli bir unsurdur ifadesine aittir. En düşük 0,971 standart sapma değeri aldığım eğitim ile bende girişimci olabilirim ifadesine aittir. En yüksek 1,249 standart sapma değeri eğitimin başarılı bir girişimci olunmasında etkili bir unsur olduğunu düşünmüyorum ifadesine aittir.

Girişimcilik hisleri olan içsel kontrol hissi, bağımsızlık arzusu, risk alma eğilimi ve girişimcilik potansiyelinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği t testi ile test edilmiş t testi sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 5. Cinsiyete Göre Girişimcilik Eğilimine Ait Bağımsız Örneklemelere İlişkin t Testi Sonuçları

İçsel Kontrol Hissi	Ortalama $\bar{x}$	Standart sapma (s)	N	t	sd	p
Kız	3,6622	,59972	96	1,087	235	,278
Erkek	3,5755	,60487	141			
Bağımsızlık Arzusu						
Kız	3,8063	,47723	96	1,195	235	,233
Erkek	3,7206	,58156	141			
Risk Alma Hissi						
Kız	3,2708	,59518	96	-1,845	229	,066
Erkek	3,4326	,75128	141			
Giriş.Potansiyeli Hissi						
Kız	3,6562	,56880	96	1,001	235	,318
Erkek	3,5745	,64819	141			

t testi için kurulan alternatif hipotezler sırasıyla:

H1: Cinsiyete göre içsel kontrol hissinde farklılık söz konusudur.

H2: Cinsiyete göre bağımsızlık arzusu hissi farklılık gösterir.

H3: Cinsiyete göre risk alma hissi farklılık gösterir.

H4: Cinsiyete göre girişimcilik potansiyeli farklılık gösterir.

Araştırmaya katılanların cinsiyete göre içsel kontrol hissini farklı olup olmadığına ilişkin t testi sonuçlarına bakıldığında; t istatistiği 1,087, p=0,278 dir. p>0,05 olduğundan H1 hipotezi reddedilmiştir. Cinsiyete göre içsel kontrol hisleri anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Cinsiyete göre bağımsızlık arzusu hissini farklı olup olmadığına ilişkin t testi sonuçlarına bakıldığında; t istatistiği 1,195, p=0,233 dir. p>0,05 olduğundan H2 hipotezi reddedilmiştir. Cinsiyete göre bağımsızlık arzusu anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Cinsiyete göre risk alma hissini farklı olup olmadığına ilişkin t testi sonuçlarına bakıldığında; t istatistiği -1,845 p=0,066dir. p>0,05 olduğundan H3 hipotezi reddedilmiştir. Cinsiyete göre bağımsızlık arzusu anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Cinsiyete göre girişimcilik potansiyeli hissini farklı olup olmadığına ilişkin t testi sonuçlarına bakıldığında; t istatistiği 1,001 p=0,318 dir. p>0,05 olduğundan H4 hipotezi reddedilmiştir. Cinsiyete göre girişimcilik potansiyeli anlamlı bir farklılık göstermemiştir.

Girişimci kişiliğin sınıf değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği t testi ile test edilmiş t testi sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 6. Sınıfa Göre Girişimci Kişiliğe Ait Bağımsız Örneklemelere İlişkin t Testi Sonuçları

İçsel Kontrol Hissi	Ortalama $\bar{x}$	Standart sapma (s)	N	t	sd	p
1.sınıf	1,17	,374	120	2,435	235	,016
2.sınıf	1,30	,460	117			

Yapılan t testi için hipotez; **H5**:Sınıf değişkeni ile girişimci kişilik arasında farklılık söz konusudur.

Sınıfa göre girişimci kişiliğin farklı olup olmadığına ilişkin t testi sonuçlarına bakıldığında; t istatistiği 2,435 p=0,016 dir. p<0,05 olduğundan H5 hipotezi kabul edilmiş. Okunan sınıfa göre girişimci kişilik anlamlı bir farklılık göstermiştir. t testi ortalama sonuçlarına baktığımızda; İkinci sınıf öğrencilerinin birinci sınıf öğrencilerine göre kendilerini daha girişimci gördüğü söylenebilir.

İş kurma düşüncesi ile cinsiyet arasındaki ilişki ki-kare analizi ile ortaya konulmuş elde edilen çapraz tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 7. İş Kurma Düşüncesi ile Cinsiyete İlişkin Çapraz Tablo

İş Kurma Düşüncesi			Cinsiyet		Toplam
			Kız	Erkek	
İş Kurma Düşüncesi	Evet	Sayı	65	106	171
		İş Kurma düş. içindeki yüzde	38,0%	62,0%	100,0%
		Cinsiyet içindeki yüzde	67,7%	75,2%	72,2%
	Hayır	Sayı	31	35	66
		İş Kurma düş. içindeki yüzde	47,0%	53,0%	100,0%
		Cinsiyet içindeki yüzde	32,3%	24,8%	27,8%
Toplam		Sayı	96	141	237
		İş Kurma Düş. içindeki yüzde	40,5%	59,5%	100,0%
		Cinsiyet içindeki yüzde	100,0%	100,0%	100,0%

$\chi^2 = 1,586 \quad d_f = 1 \quad p = 0,208$

Yapılan ki-kare testi için alternatif hipotez; **H6**: İş kurma düşüncesi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Öğrencilerin iş kurma düşüncesi ile cinsiyeti arasında bir ilişki olup olmadığı ki-kare kullanarak belirlenmeye çalışılmıştır. Hesaplanan ki-kare istatistiği 1,586; 1 serbestlik derecesiyle p=0,208>0,05 olduğundan anlamlı bulunmamıştır. Öğrencilerin iş kurma düşüncesi ile cinsiyeti arasında bir ilişki söz konusu değildir. Kurulan **H6** hipotezi reddedilmiştir.

İş kurma düşüncesi ile ailenin kendi işini yapması arasındaki ilişki ki-kare testi ile ortaya konulmuş elde edilen çapraz tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 8. İş Kurma Düşüncesi ile Ailenin kendi işini yapmasına İlişkin Çapraz Tablo

			Ailenin Kendi İşini Yapması		Toplam	
İş Kurma Düşüncesi			Evet	Hayır		
İş Kurma Düşüncesi	Evet	Sayı	70	101	171	
		İş Kurma Düşüncesi içindeki yüzde	40,9%	59,1%	100,0%	
		Babanın kendi işini yapması içindeki yüzde	84,3%	65,6%	72,2%	
	Hayır	Sayı	13	53	66	
		İş Kurma Düşüncesi içindeki yüzde	19,7%	80,3%	100,0%	
		Babanın kendi işini yapması içindeki	15,7%	34,4%	27,8%	
Toplam			Sayı	83	154	237
			İş Kurma Düşüncesi içindeki yüzde	35,0%	65,0%	100,0%
			Babanın kendi işini yapması içindeki	100,0%	100,0%	100,0%
$\chi^2 = 9,439$ $d_f = 1$ $p = 0,002$						

Yapılan Ki-Kare testi için alternatif hipotez; **H7**: Üniversite öğrencilerinin iş kurma düşüncesi ile ailenin kendi işini yapması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Öğrencilerin iş kurma düşüncesi ile ailenin kendi işini yapması arasında bir ilişki olup olmadığı ki-kare testi kullanarak belirlenmeye çalışılmıştır. Hesaplanan ki-kare istatistiği 9,439; 1 serbestlik derecesiyle $p=0,002 < 0,05$ olduğundan anlamlı bulunmuştur. Öğrencilerin iş kurma düşüncesi ile ailenin kendi işini yapması arasında bir ilişki söz konusudur. Kurulan **H7** hipotezi

İş kurma düşüncesi ile girişimcilik dersini alması arasındaki ilişki ki-kare testi ile ortaya konulmuş elde edilen çapraz tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 9. İş Kurma Düşüncesi ile Girişimcilik Dersi Almasına İlişkin Çapraz Tablo

			Girişimcilik Dersi Alma		Toplam	
İş Kurma Düşüncesi			Evet	Hayır		
İş Kurma Düşüncesi	Evet	Sayı	86	85	171	
		İş Kurma Düşüncesi içindeki yüzde	50,3%	49,7%	100,0%	
		Girişimcilik dersi alma içindeki yüzde	70,5%	73,9%	72,2%	
	Hayır	Sayı	36	30	66	
		İş Kurma Düşüncesi içindeki yüzde	54,5%	45,5%	100,0%	
		Girişimcilik dersi alma içindeki yüzde	29,5%	26,1%	27,8%	
Toplam			Sayı	122	115	237
			İş Kurma Düşüncesi içindeki yüzde	51,5%	48,5%	100,0%
			Girişimcilik dersi alma içindeki yüzde	100,0%	100,0%	100,0%
$\chi^2 = 0,345$ $d_f = 1$ $p = 0,557$						

Yapılan ki-kare testi için alternatif hipotez; **H8**: Üniversite öğrencilerinin iş kurma düşüncesi ile girişimcilik dersi alması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Öğrencilerin iş kurma düşüncesi ile girişimcilik dersi alması arasında bir ilişki olup olmadığı ki-kare testi kullanarak belirlenmeye çalışılmıştır. Hesaplanan ki-kare istatistiği 0,345 ; 1 serbestlik derecesiyle $p=0,557>0,05$ olduğundan anlamlı bulunmamıştır. Öğrencilerin iş kurma düşüncesi ile girişimcilik dersi alması arasında bir ilişki söz konusu değildir. Kurulan **H8** hipotezi reddedilir.

Girişimci kişilik ile ailenin kendi işini yapması arasındaki ilişki ki-kare testi ile ortaya konulmuş elde edilen çapraz tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 10. Girişimci Kişilik İle Ailenin Kendi İşini Yapmasına İlişkin Çapraz Tablo

Girişimci Kişilik			Babanın Kendi İşini Yapması		Toplam
			Evet	Hayır	
Girişimci Kişilik	Evet	Sayı	73	109	182
		Girişimci Kişilik içindeki yüzde	40,1%	59,9%	100,0%
		Babanın kendi işini yap.çindeki yüzde	88,0%	70,8%	76,8%
	Hayır	Sayı	10	45	55
		Girişimci Kişilik içindeki yüzde	18,2%	81,8%	100,0%
		Babanın kendi işini yap.çindeki yüzde	12,0%	29,2%	23,2%
Toplam		Sayı	83	154	237
		Girişimci Kişilik içindeki yüzde	35,0%	65,0%	100,0%
		Babanın kendi işini yap.çindeki yüzde	100,0%	100,0%	100,0%
$\chi^2 = 8,925$ $d_f = 1$ $p = 0,003$					

Yapılan ki-kare testi için alternatif hipotez; **H9**:Girişimci kişilik ile ailenin kendi işini yapması arasında anlamlı bir ilişki vardır

Girişimci kişilik ile ailenin kendi işini yapması arasında bir ilişki olup olmadığı ki-kare testi kullanarak belirlenmeye çalışılmıştır. Hesaplanan ki-kare istatistiği 8,925 ; 1 serbestlik derecesiyle $p=0,003<0,05$ olduğundan anlamlı bulunmuştur. Girişimci kişilik ile ailenin kendi işini yapması arasında bir ilişki söz konusudur. Kurulan **H9** hipotezi reddedilemez.

Girişimci kişilik ile eğitimin önemli olma düşüncesi arasındaki ilişki ki-kare testi ile ortaya konulmuş elde edilen çapraz tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 11. Girişimci kişilik İle Eğitime İlişkin Çapraz Tablo

Girişimci kişilik			Başarılı Bir Girişimci Olmak İçin Eğitim Önemlidir					Toplam
			K.Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	K.Katılıyorum	
Girişimci kişilik	Evet	Sayı	12	14	47	68	41	182
		Giriş. Kiş. içindeki yüzde	6,6%	7,7%	25,8%	37,4%	22,5%	100,0%
		Eğitim içindeki yüzde	85,7%	51,9%	75,8%	78,2%	87,2%	76,8%
	Hayır	Sayı	2	13	15	19	6	55
		Giriş. Kiş. içindeki yüzde	3,6%	23,6%	27,3%	34,5%	10,9%	100,0%
		Eğitim içindeki yüzde	14,3%	48,1%	24,2%	21,8%	12,8%	23,2%
Toplam	Sayı	14	27	62	87	47	237	
	Giriş. Kiş. içindeki yüzde	5,9%	11,4%	26,2%	36,7%	19,8%	100,0%	
	Eğitim içindeki yüzde	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

$\chi^2 = 13,050$ $d_f = 4$ $p = 0,011$

Yapılan ki-kare testi için alternatif hipotez; **H10**: Girişimci kişilik ile eğitim arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Girişimci kişilik ile başarılı girişimci olmak için eğitim önemlidir görüşü arasında bir ilişki olup olmadığı ki-kare testi kullanarak belirlenmeye çalışılmıştır. Hesaplanan ki-kare istatistiği 13,050; 4 serbestlik derecesiyle $p=0,011 < 0,05$ olduğundan anlamlı bulunmuştur. Kurulan **H10** hipotezi reddedilemez.

Girişimci kişilik ile ailenin gelir düzeyi arasındaki ilişki ki-kare analizi ile ortaya konulmuş elde edilen çapraz tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 12. Girişimci kişilik İle Ailenin Gelir Düzeyine İlişkin Çapraz Tablo

			Ailenin Gelir Düzeyi				Toplam
			1350-vealtı	1500-2999	3000-4999	5000-6999	
Girişimci Kişilik	Evet	Sayı	33	81	49	19	182
		Giriş. Kiş. içindeki yüzde	18,1%	44,5%	26,9%	10,4%	100,0%
		Gelir içindeki yüzde	80,5%	70,4%	81,7%	90,5%	76,8%
	Hayır	Sayı	8	34	11	2	55
		Giriş. Kiş. içindeki yüzde	14,5%	61,8%	20,0%	3,6%	100,0%
		Gelir içindeki yüzde	19,5%	29,6%	18,3%	9,5%	23,2%
Toplam	Sayı	41	115	60	21	237	
	Giriş. Kiş. içindeki yüzde	17,3%	48,5%	25,3%	8,9%	100,0%	
	% within gelir	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Yapılan ki-kare testi için alternatif hipotez; **H11**:Üniversite öğrencilerinin girişimci kişilik ile ailelerinin gelirleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Öğrencilerin girişimci kişilikleri ile ailesinin gelir durumu arasında bir ilişki olup olmadığı ki-kare testi kullanılarak belirlenmeye çalışılmıştır.

Hesaplanan ki-kare istatistiği 5,929; 3 serbestlik derecesiyle 0,05 düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Öğrencilerin ailelerinin gelir durumu ile girişimci kişilikleri arasında bir ilişki söz konusu değildir. Kurulan **H11** hipotezi reddedilmiştir.

Son olarak; öğrencilerin girişimcilik potansiyeli ile içsel kontrol, bağımsızlık arzusu, risk alma ve eğitim değişkenleri ile ilişkisini ortaya koymak için çoklu regresyon analizi uygulanmıştır. Sonuçlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 13. Çoklu Doğrusal Regresyon Model Özeti

Çoklu R	R ²	Düzeltilmiş R ²	Standart Hata	F	Sig.
,650	,422	,412	0,47319	42,419	0,000

Girişimcilik potansiyelini çoklu R %65, R² %42,2 açıklarken düzeltilmiş R² %41,2 açıklamıştır. Girişimcilik potansiyelinin %41,2'si içsel kontrol, bağımsızlık, risk alma ve girişimcilik dersi alma değişkeni ile açıklanmaktadır. Çoklu doğrusal regresyon analizinde düzeltilmiş R²'ye bakmak daha anlamlıdır. Bağımsız değişken modele ilave edildiğinde modelin açıklayıcı gücünün artması beklenir aksi durumda ilave edilen değişken modelden dışlanır. Tablo 13'ten p=0,00<0,05 modelin anlamlı olduğu görülmektedir.

Tablo 14. Çoklu Regresyon Sonucu Katsayılar Tablosu

Bağımsız değişkenler	Standartlaştırılmamış Katsayılar B	Standartlaştırılmış Katsayılar Beta	t değeri	Sig.
Sabit	,587		2,173	,031
İçsel kontrol	,277	,270	4,590	,000
Bağımsızlık arzusu	,038	,033	,554	,580
Risk alma hissi	,276	,311	4,841	,000
Girişimcilik dersi alma	,285	,265	5,078	,000

Tablo 14'de modelin tahmin sonucu elde edilen parametre değerleri ve buna ilişkin t değerleri gösterilmektedir. İçsel kontrol (p<0,05), risk alma hissi (p<0,05), girişimcilik dersi alma (p<0,05) değişkenleri anlamlı iken, bağımsızlık arzusu (p=,580>0,05) değişkeni anlamlı değildir. Beta değerleri değişkenlerin önem sırasını göstermektedir. Beta değerlerine baktığımızda modeli açıklamada en önemli değişkenin öğrencilerin risk alma eğilimi, sonrasında içsel kontrol ve girişimcilik dersini alma değişkenleri olduğu görülmektedir.

4. Sonuç

Girişimcilik ruhuna sahip olan kişiler sadece işletmelerin değil, aynı zamanda ülkelerin ekonomik başarısı içinde katkı sağlarlar. Girişimcilik eğiliminde demografik özelliklerin yanı sıra ailenin eğitimi, ailenin girişimci olması, girişimcilik dersi ve eğitimi alması, devlet politikaları, piyasa yapısı ve çevrenin yapısının etkili rol oynadığı gerçeği unutulmamalıdır.

Literatüre baktığımızda Wang ve Wong 2004 çalışmasında cinsiyet, ailenin işletmecilik deneyimi ve eğitim düzeyinin girişimcilik isteğini etkilediğini vurgularken benzer şekilde çalışmamızda da iş kurma

düşüncesi ile ailenin kendi işini yapması arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Yine 2008'de Balaban ve Özdemir çalışmasında girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimini pozitif yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlar. 2009'da İpçioğlu ve Taşer'de verilen girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimini geliştirdiği sonucunu ortaya koymuşlardır. Çalışmada yapılan analiz sonucunda, benzer şekilde girişimci kişilik ile eğitim arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. 2012 İrmiş ve Barutçu girişimcilik dersi alma ile gelecekte kendi işini kurma niyeti arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna varmışlar çalışmada da iş kurma düşüncesi ile girişimcilik dersi alma arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Çalışmada, içsel kontrol, bağımsızlık arzusu, risk alma eğilimi ve girişimcilik potansiyelinin cinsiyete göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin iş kurma düşüncesi ile cinsiyet arasında bir ilişki bulunmamıştır. Öğrencilerin iş kurma düşüncesi ile ailenin kendi işini yapması arasında anlamlı bir ilişki söz konusudur. Girişimci kişilik ile ailenin kendi işini yapması arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin okudukları bölüme göre girişimcilik potansiyelinin farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin girişimcilik potansiyeli ile içsel kontrol, bağımsızlık arzusu, risk alma ve eğitim değişkenleri ile ilişkisi çoklu regresyon analizi ile belirlenmiştir. Analiz sonucunda, girişimcilik potansiyelinin %41,2'si içsel kontrol, bağımsızlık, risk alma ve girişimcilik dersi alma değişkenleri ile açıklanmaktadır. Öğrencilerinin girişimcilik potansiyeli ile öğrencilerin risk alma eğilimleri, içsel kontrol hissi ve girişimcilik dersi eğitimini alma değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki söz konusu iken, girişimcilik potansiyeli ile bağımsızlık arzusu arasında anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır.

Günümüzde girişimciliğin önem kazanması kişilerin girişimci eğilim ve iş kurmalarında etkili olmuştur. Unutulmamalıdır ki kendini girişimci hissedenlerin girişimcilik vasıflarını taşıması ve gelecekte iş kurması söz konusu olmamaktadır. Hatta iş kurma düşüncesi tek başına iş kurma ve başarmada yeterli değildir. Ancak bireylere verilen girişimcilik eğitimi ile girişimci eğilim ortaya çıktıkça gelecekte iş kurma niyetinde olanların sayısı da artacaktır.

Ülkenin gelişmesinde, girişimcilerin varlığı önemli bir unsur olduğundan genç nüfusu girişimci yetiştirmek için çaba harcanmalıdır. Girişimcilik potansiyelinin ortaya çıkarılmasında eğitime daha fazla önem vermeli, girişimcilik cazip hale getirilmelidir. Günümüzde birçok üniversitede girişimcilik dersi verilmektedir. Ancak verilen eğitimlerde kendi işini kurmak isteyenlere tam manasıyla destek sağlanamamaktadır. Öncelikle teoriyi pratik hayata geçirebilecek, öğrencilerin girişimci özelliklerini ortaya çıkaracak etkili eğitim programları oluşturmak önemlidir. Bunun yanı sıra girişimcilik eğitimi veren çeşitli kurum ve kuruluşların sayısı arttırılmalıdır. Devlet politikaları girişimciyi desteklemeli sahip çıkmalıdır. Girişimcilik üzerinde çevresel faktörler de oldukça belirleyicidir. Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal koşullar girişimcilik faaliyetleri üzerinde doğrudan etkilidir. Bu çalışma bireyin demografik özellikleri ve aldığı girişimcilik eğitimi temelinde şekillenmiştir. Bir sonraki çalışma çevresel faktörlerin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkileri bağlamında araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Akın A. ve Zor İ.(2009). “İşletmecilik Eğitiminin Bireyin Girişimci Niteliklerinin Geliştirilmesine Etkileri”, *İş, Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 11(1), 113-138.
- Alpkan, L., Keskin, H. ve Zehir, C.(2002). Girişimcilik Hisleriyle Girişimcilik Potansiyeli Arasındaki İlişki: Gebze ve Civarındaki Girişimciler Üzerine Bir Saha Araştırması, *21. Yüzyılda KOBİ’ler Sempozyumu*, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Gazimagosa, Kıbrıs.
- Balaban, Ö. ve Özdemir, Y. (2008). “Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Sakarya Üniversitesi İİBF Örneği”, *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 3(2), 133–147.
- Bozkurt, Ö., Aslan, Z. ve Göral, M. (2011). Yükseköğretimde Verilen Girişimcilik Eğitiminin Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimine Etkisi: Teknik Program ve Sosyal Program Karşılaştırmalı Bir Araştırma, *Uluslararası Yükseköğretim Kongresi Yeni Yönelişler ve Sorunlar*, 27- 29 Mayıs, s.822- 833.
- Bozkurt, Ö ve Alpaslan, A. (2013). “Girişimcilerde Bulunması Gereken Özellikler ile Girişimcilik Eğitimi: Girişimci ve Öğrenci Görüşleri”, *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8(1), 7-28.
- Charney, A., ve Libecap, G. (2000). *The Impact of Entrepreneurship Education: An Evaluation of the Berger Entrepreneurship Program at the University of Arizona 1985-1999*, 1-132.
- Cin H. ve Günay Y.G.(2013), “Girişimcilerin Girişimcilik Tipleri ile Duygusal Zekâları Arasındaki İlişki: Edirne Örneği”, *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi* (8:2) 7-32.
- Çarıkcı H. ve Koyuncu O.(2010), “Bireyci-Toplumcu Kültür Ve Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma”, *M.A.E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,2(3)1-18
- Dinçer, M. (2012).*Girişimciliğin Altın Kuralları*. İstanbul: Optimist yayınları.
- Donnellon, A., Ollila, S., & Middleton, K. W. (2014). “Constructing Entrepreneurial Identity in Entrepreneurship Education”, *The International Journal of Management Education*, 490-499.
- Duran, C., Büber, H. ve Gümüştekin, G. E. (2013). “Girişimcilik Hislerine Eğitimin Katkısı: Kütahya Meslek Yüksek Okulu Örneği”, *Girişimcilik ve Kalkınma dergisi*, 8(2), 33-56.
- Erdoğan, B. Zafer(2011).*Girişimcilik ve Kobiler Teori ve Uygulama*. Bursa: Ekin Kitapevi.
- Izedonm, P. F., & Okafor, C. (2010). “The Effect of Entrepreneurship Education on Students Entrepreneurial Intention”, *Global Journal of Management and Business Research*, 49-60.
- İbicioğlu, H., Taş, S. ve Özmen, İ. (2010). “Üniversite Eğitiminin Girişimcilik Düşüncesinin Değişimine Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama”, *Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 2(1), 53-74.
- İpçioğlu, İ. ve Taşer, A. (2009). “İşletme Bölümlerinde Verilen Eğitimin Girişimci Adayı Öğrenciler Üzerindeki Etkileri”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2) , 13–25.
- İrmiş A. ve Barutçu E.(2012). “Öğrencilerin Kendilerini Girişimci Bir Kişiliğe Sahip Görmelerini ve İş Kurma Niyetlerini Etkileyen Faktörler: Bir Alan Araştır-

- ması”, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26(2), 1-25
- İşcan, Ö. F. ve Kaygın, E. (2011). “Potansiyel Girişimciler Olarak Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma”, *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 275-286.
- İşcan, Ö. F. ve Kaygın, E. (2011). “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma”, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(2), 443-462.
- Kalaycı, Ş.(2005) *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*, Asil Yayın Dağıtım, 1. Baskı, Ankara.
- Karabey C.N.(2013), “Girişimsel Düşünceyi Anlamak: Düşünme Tarzı ve Risk Tercihinin Girişimsel öz yetkinlik ve Girişimcilik Niyeti ile İlişkisi”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(3),143-159
- Keleş N., Özkan T., Doğaner M. ve Altunoğlu A.E. (2012) “Önlisans Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma” , *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 5 (9) ,107-118.
- Kılıç,R., Keklik,B. ve Çalış,N.(2012). “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma: Bandırma İİBF İşletme Örneği”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(2), 423-435.
- Nasr, K. B. ve Boujelbene, Y. (2014). “Assessing the Impact of Entrepreneurship Education”, *Social and Behavioral Sciences*, 712-715.
- Patır, S. ve Karahan M. (2010), “Girişimcilik Eğitimi ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması”, *İşletme ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 27-44.
- Özdemir,L.(2015). “Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Sosyo-Demografik Özellikler Açısından Değerlendirilmesi”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(1), 41-65.
- Top, S.(2006). *Girişimcilik Keşif Süreci*, Beta Basımevi,1. Baskı, İstanbul.
- Wang, K.C. ve Wong, P.K. (2004), “Entrepreneurial Interest of University Students in Singapore”, *Technovation*, 24, 163-172.